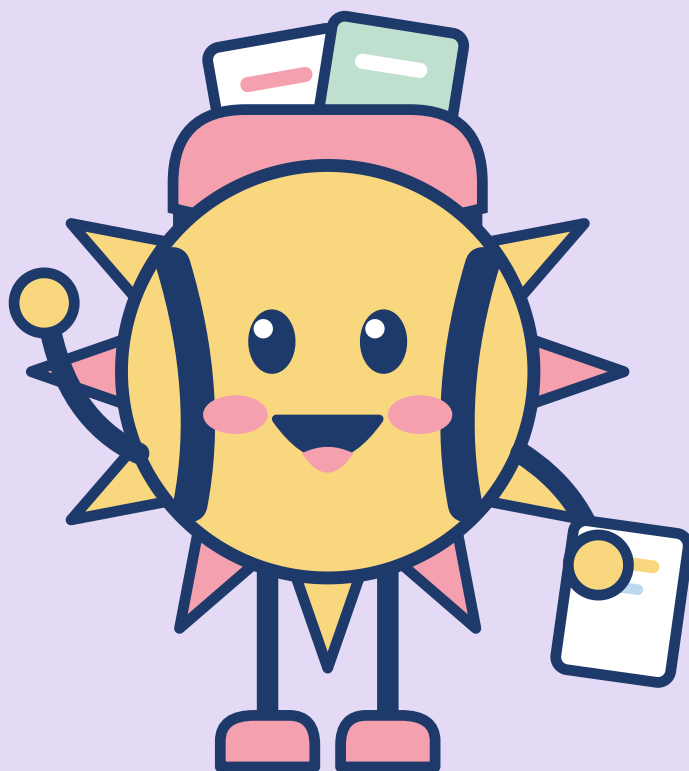

Skaitiniai, 6–10 metų

Saulytės skaitiniai

16 trumpų pasakojimų apie jausmus, draugystę, tiesą, drąsą, pokyčius ir dėkingumą – su klausimais pokalbiui.

Skaitykite balsu kartu, o po istorijos – pasikalbėkite.

Vaikų dienos centras „Saulės vaikai“

Saulės kuprinė · Panevėžys

Kaip skaityti ir aptarti

Istorija vaikui – saugi vieta pažiūrėti į sunkią situaciją iš šalies. Kai sunku ne „man“, o istorijos veikėjui, kalbėti daug lengviau.

1. **Skaitykite balsu ir neskubėkite.** Stabtelėkite ten, kur veikėjui sunku: „Kaip manai, ką jis dabar jaučia?“
2. **Nesakykite moralų patys.** Leiskite vaikui prieiti prie jo savo žodžiais. Jo išvada įsimins geriau nei jūsų.
3. **Klauskite atvirų klausimų.** Ne „Ar jis gerai padarė?“, o „Ką tu darytum jo vietoje?“
4. **Pasidalinkite savo patirtimi.** „Kai buvau mažas(-a), man irgi taip nutiko...“ – vaikas pamato, kad jausmai būna visiems.
5. **Nebijokite nesutikti.** Jei vaikas siūlo netikusį sprendimą, paklauskite: „O kas būtų tada?“
6. **Viena istorija per kartą.** Geriausia – vakare, ramiai, kai niekur nereikia skubėti.

Patarimas: jei šiandien nutiko kas nors panašaus, pasirinkite tą istoriją. Kalbėti apie „tą berniuką iš knygos“ vaikui lengviau nei apie save.

Sugriautas bokštas

Matas visą rytą statė bokštą iš kaladėlių. Jis buvo aukštas, beveik iki palangės, su vėliavėle viršuje. „Pažiūrėk, koks!“ – šaukė Matas mamai.

Tuo metu į kambarį įbėgo mažoji sesutė Ema. Ji norėjo pažiūrėti iš arčiau, užkliuvo už kilimo ir – trakšt! Bokštas sugriuvo.

Matui pasidarė karšta veide. Kumščiai susispaudė patys. „Tu viską sugadinai! Eik lauk!“ – surėkė jis ir sviedė kaladėlę į sieną. Ema pravirko.

Mama atsisėdo šalia Mato. „Matau, kad tau labai pikta. Tu taip stengeisi.“ Matas linktelėjo, o akyse sužibo ašaros. Jie kartu penkis kartus lėtai įkvėpė.

Kai pyktis atslūgo, Matas pažiūrėjo į verkiančią Emą. „Ji nenorėjo“, – tyliai pasakė jis. Tada priėjo prie sesutės: „Atsiprašau, kad rėkiau. Nori statyti kartu?“

Naujasis bokštas buvo dar aukštesnis. O vėliavėlę į viršų įsmeigė Ema.

Pasikalbėjime

1. Ką jautė Matas, kai bokštas sugriuvo? Kur kūne jis tai pajuto?
2. Ar Ema sugriovė bokštą tyčia?
3. Kas padėjo Matui nusiraminti?
4. Ar tau yra buvę, kad kas nors sugadino tai, ką kūrei? Ką tada darei?

Pabandyk: Nupiešk, kaip atrodė Mato ir Emos bendras bokštas.

Tėvams: Pykti galima, bet mėtyti daiktų ir rėkti ant kitų – ne. Kai pyktis praeina, galima atsiprašyti ir pataisyti.

Naujokė

Pirmadienį į klasę atėjo nauja mergaitė. Ją vadino Gabija. Ji atsisėdo prie lango ir visą pertrauką žiūrėjo į savo batus.

Per pietus visi susėdo prie savo įprastų stalų. Gabija stovėjo su padėklų rankose ir nežinojo, kur eiti. Kai kurie vaikai pažiūrėjo į ją ir vėl nusisuko.

Ugnė pajuto keistą jausmą pilve. Ji prisiminė, kaip praėjusiais metais pati pirmą dieną buvo naujame būrelyje ir niekas su ja nekalbėjo. Tada ji jautėsi labai vieniša.

„Gal pakviesti ją?“ – pagalvojo Ugnė. Bet draugės gali pasijuokti... Ugnė giliai įkvėpė ir pamojo: „Gabija! Čia yra laisva vieta!“

Gabija nusišypsojo taip plačiai, kad Ugnė net nustebo. Pasirodo, Gabija moka piešti arklius ir turi šunį, vardu Pupa. Po savaitės jos jau kartu kūrė komiksą apie šunį detektyvą.

Pasikalbėjime

1. Kaip jautėsi Gabija pirmą dieną naujoje klasėje?
2. Kodėl Ugnė nusprendė ją pakviesti, nors šiek tiek bijojo?
3. Ką dar galima padaryti, kad naujokas jaustųsi geriau?
4. Ar tau buvo tekę būti naujokui? Kas tau tada padėjo?

 Pabandyk: Parašyk tris klausimus, kuriuos galėtum užduoti naujam klasės draugui.

Tėvams: Vienas mažas kvietimas gali pakeisti kito žmogaus dieną. Drąsu yra ne tik būti drąšiam dėl savęs, bet ir dėl kito.

Paslaptis, kurios nereikia saugoti

Nojus turėjo dvi paslaptis. Pirmoji buvo linksma: jis su tėčiu ruošė mamai gimtadienio siurprizą – pyragą su braškėmis. Nuo šios paslapties Nojui norėjosi šypsotis.

Antroji paslaptis buvo kitokia. Kiekvieną dieną per pertrauką vyresnis berniukas atimdavo iš Nojaus sumuštinį. „Pasakysi kam nors – bus blogiau“, – sakydavo jis.

Nuo šios paslapties Nojui skaudėdavo pilvą. Rytais jis nebenorėdavo eiti į mokyklą. Jam atrodė, kad jei papasakos, bus tik blogiau.

Vieną vakarą mama paklausė: „Nojau, tu toks tylus. Ar kas nors tave slegia?“ Nojus ilgai tylėjo, o paskui viską papasakojo ir pravirko.

Mama jį apkabino: „Gera, kad pasakei. Tai buvo labai drąsu. Tokios paslapties nereikia saugoti.“ Kitą dieną mama pasikalbėjo su mokytoja. Sumuštinio niekas nebeatiminėjo.

O gimtadienio siurprizas pavyko puikiai. Tą paslaptį Nojus išsaugojo iki pat galo.

Pasikalbėjime

1. Kuo skyrėsi Nojaus dvi paslaptys?
2. Kaip Nojus jautėsi, kai saugojo antrąją paslaptį?
3. Kodėl svarbu apie blogą paslaptį pasakyti suaugusiajam?
4. Kam tu galėtum papasakoti, jei tave kas nors slėgtų? Išvardink bent tris žmones.

Pabandyk: Nupiešk savo „saugią ranką“: apvedžiodamas savo delną ir ant kiekvieno piršto užrašyk žmogų, kuriam gali papasakoti bet ką.

Tėvams: Gera paslaptis džiugina ir kada nors bus atskleista. Bloga paslaptis slegia – apie ją visada reikia pasakyti suaugusiajam, kuriuo pasitiki.

Melas, kuris augo

Žaisdamas kamuoliu kambaryje, Lukas netyčia numetė mamos mėgstamą vazą. Ji suskilo į tris dalis. Lukas greitai surinko šukes ir paslėpė jas po lova.

„Kas nutiko vazai?“ – paklausė mama vakare. „Nežinau, gal katinas“, – atsakė Lukas. Jo balsas sudrebėjo.

Kitą dieną mama barė katiną Pūkį. Pūkis nieko nesuprato ir pasislėpė po spinta. Lukui pasidarė dar sunkiau. Melas buvo kaip balionas – kiekvieną dieną jis vis didėjo.

Naktį Lukas negalėjo užmigti. Galų gale jis ištraukė šukes iš po lovos ir nuėjo pas mamą. „Mama, vazą sudaužiau aš. Atsiprašau. Ir Pūkis čia niekuo dėtas.“

Mama kurį laiką tylėjo. „Man gaila vazos. Bet labiau džiaugiuosi, kad pasakei tiesą. Tai buvo drąsu.“ Rytą jie kartu suklįjavo vazą. Ji nebebuvo tokia graži, bet Lukas ją labai mėgo.

Pasikalbėjimai

1. Kodėl Lukas iš pradžių pamelavo?
2. Ką reiškia, kad melas buvo „kaip balionas“?
3. Kaip jautėsi Lukas pasakęs tiesą?
4. Kodėl kartais taip sunku pasakyti tiesą? Kas padeda?

Pabandyk: Užbaik sakinį: „Kai pasakau tiesą, net jei ji sunki, aš jaučiuosi...“

Tėvams: Klaidą galima pataisyti, o melas tik didėja. Tiesa kartais sunki, bet po jos palengvėja.

Pralaimėjimas

Tomas visą savaitę laukė futbolo varžybų. Jis treniravosi kieme kiekvieną vakarą, net kai lijo.

Varžybos buvo įtemptos. Paskutinę minutę kita komanda įmušė įvartį. 1:2. Švilpukas. Pralaimėjo.

Tomas nusviedė kamuolį į žolę ir sušuko: „Teisėjas neteisingas! Jie sukčiavo!“ Jis nenorėjo spausti rankų kitai komandai ir nuėjo sėdėti ant suolo nosisukęs.

Treneris atsisėdo šalia. „Tau labai gaila. Suprantu, tu taip stengeisi.“ Tomas tylėjo. „Žinai, net geriausi futbolininkai pralaimi. Svarbu, ką darai po to.“

Tomas pažiūrėjo į kitą komandą. Jų vartininkas buvo mažesnis už jį, bet šypsojosi ir džiaugėsi. Tomas atsistojo, priėjo ir ištiesė ranką: „Gera sužaidėt.“

Grįžęs namo, Tomas pasakė tėčiui: „Kitą kartą treniruosisu smūgius iš kairės. Ten mums trūko.“

Pasikalbėjimas

1. Ką jautė Tomas, kai jo komanda pralaimėjo?
2. Kodėl jis iš pradžių kaltino teisėją?
3. Ką reiškia būti geru pralaimėtoju?
4. Kada tau buvo sunku pralaimėti? Ką tada darei?

Pabandyk: Parašyk, ką galima pasakyti priešininkui po žaidimo, net jei pralaimėjai.

Tėvams: Nusivilti – normalu. Pralaimėjimas parodo, ko dar galima išmokti, o paspausta ranka parodo stiprybę.

Juokai, kurie nejuokingi

Per pertrauką keli vaikai stovėjo ratu ir juokėsi. Viduryje stovėjo Austėja. Jos striukė buvo sena, su lopu ant alkūnės.

„Iš kokios šiukšlių dėžės ištraukei?“ – pasakė Mantas. Visi vėl nusijuokė. Austėja nuleido akis ir tyliai pasitraukė į kampą.

Emilija stovėjo šalia. Iš pradžių ji irgi šyptelėjo, nes juokėsi visi. Bet pamačiusi Austėjos akis, suprato: tai nėra juokinga. Austėjai skauda.

Emilijai daužėsi širdis. Ji nenorėjo, kad iš jos irgi pradėtų juoktis. Bet ji priėjo prie Austėjos ir pasakė: „Einam, parodysiu tau naują žaidimą.“

Paskui Emilija nuėjo pas mokytoją ir papasakojo, kas nutiko. „Tai ne skundimas, – pasakė mokytoja. – Tai pagalba draugei.“

Kitą dieną prie Austėjos priėjo dar du vaikai. O Mantas, susitikęs koridoriuje, sumurmėjo: „Atsiprašau už striukę.“

Pasikalbėjime

1. Kaip jautėsi Austėja, kai iš jos juokėsi?
2. Kodėl Emilija iš pradžių šyptelėjo, nors buvo nejuokinga?
3. Kuo skiriasi skundimas ir pagalba?
4. Ką tu galėtum padaryti, jei matytum, kad iš ko nors šaipomasi?

Pabandyk: Surašyk tris būdus, kaip galima padėti draugui, iš kurio šaipomasi.

Tėvams: Juokas, nuo kurio kitam skauda, – ne juokas. Užstoti kitą gali ir vienas žmogus, ir pasakyti suaugusiajam – ne skundimas, o pagalba.

Sulaužytas pieštukas

Rugilė pasiskolino iš suolo draugės Kotrynos naują spalvotą pieštuką. Jis buvo ypatingas – auksinis, blizgantis.

Piešiant saulę, Rugilė spaudė per stipriai, ir – trakšt! Pieštukas lūžo pusiau. Rugilė greitai padėjo jį atgal į Kotrynos dėžutę, lyg niekur nieko.

Kotryna pamatė sulaužytą pieštuką ir nuliūdo. „Kas jį sulaužė?“ – paklausė ji. Rugilė tylėjo ir žiūrėjo į savo piešinį. Jai degė ausys.

Visą pamoką Rugilė negalėjo galvoti apie nieką kitą. Per pertrauką ji priėjo prie Kotrynos: „Tai aš sulaužiau. Netyčia. Atsiprašau, kad iškart nepasakiau.“

Kotryna pakėlė antakius. „Ačiū, kad pasakei.“ Rugilė pasiūlė: „Galiu padovanoti tau savo žalią. Arba rytoj atnešiu drožtuką – iš dviejų pusių bus du maži pieštukai!“

Kotryna nusijuokė. Kitą dieną jos abi piešė dviem mažais auksiniais pieštukais.

Pasikalbėjime

1. Kodėl Rugilė iš pradžių nieko nesakė?
2. Ką reiškia, kad jai „degė ausys“?
3. Iš kokių dalių susideda geras atsiprašymas?
4. Ką tu darytum, jei netyčia sugadintum draugo daiktą?

 Pabandyk: Geras atsiprašymas turi tris dalis: „Atsiprašau, kad...“, „Suprantu, kad tau...“, „Kitą kartą aš...“ Parašyk savo atsiprašymą.

Tėvams: Klaidos būna visiems. Svarbiausia – prisipažinti, atsiprašyti ir pasiūlyti, kaip pataisyti.

Prieš pasirodymą

Rytoj – kalėdinis vakaras, ir Emilijai teks deklamuoti eilėraštį. Ji jį mokėjo mintinai, net atbulai. Bet vakare, gulėdama lovoje, ji pajuto, kad pilve tarsi skraido drugeliai.

„O jei pamiršiu? O jei visi juoksis?“ Rankos suprakaitavo, širdis plakė greitai. Emilija nuėjo pas tėtį: „Aš nenoriu rytoj deklamuoti.“

Tėtis atsisėdo ant lovos krašto. „Žinai, prieš svarbius dalykus jaudinasi visi. Net aktoriai. Tie drugeliai reiškia, kad tau svarbu.“

Tada jie sugalvojo planą. Pirma – trys lėti įkvėpimai prieš išeinant į sceną. Antra – žiūrėti ne į visus, o į vieną draugišką veidą salėje. Trečia – jei pamirši, gali ramiai pažiūrėti į lapelį kišenėje.

Kitą vakarą Emilija stovėjo scenoje. Drugeliai vis dar skraidė. Ji įkvėpė tris kartus, surado akimis tėtį ir pradėjo. Vienoje vietoje ji suklupo, bet ramiai tęsė toliau.

Kai salė suplojo, drugeliai pilve pavirto džiaugsmu.

Pasikalbėjime

1. Kaip Emilija jautė jaudulį savo kūne?
2. Ką reiškia tėčio žodžiai, kad „drugeliai reiškia, kad tau svarbu“?
3. Kokį planą jie sugalvojo? Kuris žingsnis tau atrodo geriausias?
4. Kada tu jaudiniesi? Kas tau padeda?

Pabandyk: Sugalvok savo „drąsos planą“ iš trijų žingsnių kitam kartui, kai jaudinsiesi.

Tėvams: Jaudintis – normalu, net ir suaugusiems. Drąsa nėra baimės nebuvimas – tai daryti, nors ir jaudiniesi.

Mano ir tavo

Rokas turėjo raudoną sunkvežimį su keliamu kėbulu. Jį padovanojo senelis, ir tai buvo pats mėgstamiausias Roko žaislas.

Mažasis brolis Dovydas irgi labai norėjo jį pažaisti. Vos Rokas padėdavo sunkvežimį ant grindų, Dovydas jau tiesdavo rankutes. „Mano! Neliesk!“ – šaukdavo Rokas ir nusinešdavo žaislą į savo kambarį.

Vieną dieną Dovydas verkė taip garsiai, kad atbėgo mama. „Rokai, tu neprivalai atiduoti visko, kas tau brangu. Bet gal galime sugalvoti, kaip žaisti kartu?“

Rokas susimąstė. Sunkvežimis tikrai buvo jo. Bet Dovydas dar mažas ir labai nori pabūti kartu su broliu.

„Gera, – pasakė Rokas. – Aš būsiu vairuotojas, o tu krausi kaladėles į kėbulą.“ Dovydas nudžiugo taip, kad net suplojo.

Vakare jie pastatė visą kaladėlių miestą. Pasirodo, žaisti dviese buvo daug linksmiau nei vienam.

Pasikalbėjime

1. Kodėl Rokas nenorėjo duoti sunkvežimio?
2. Ar gerai turėti daiktų, kuriais nesidalini? Kodėl?
3. Kaip Rokas rado būdą ir pasidalinti, ir išsaugoti savo žaislą?
4. Kuo tau lengva dalintis, o kuo – sunku?

Pabandyk: Sugalvok žaidimą, kurį galima žaisti dviese su vienu žaislu.

Tėvams: Dalintis nereiškia atiduoti viską. Kartais galima sugalvoti, kaip žaisti kartu, kad būtų gera abiem.

Tamsa po lova

Kai mama užgesino šviesą, Austėja pasirodė, kad po lova kažkas sujudėjo. Kampe esanti spinta atrodė kaip didelis juodas milžinas.

„Mama!“ – sušuko Austėja. Mama grįžo ir uždegė šviesą. Po lova gulėjo tik šlepetės ir pamesta kojinė. Spinta buvo tiesiog spinta.

„Bet kai tamsu, viskas atrodo kitaip“, – tyliai pasakė Austėja. Mama atsisėdo ant lovos krašto: „Tu teisi. Tamsoje akys mato mažiau, o galva prigalvoja daugiau. Tai normalu.“

Jos sugalvojo tapti „baimių tyrinėtojomis“. Su žibintuvėliu apžiūrėjo kiekvieną kampą. Tada Austėja pati kelis kartus uždegė ir užgesino šviesą ir stebėjo, kaip „milžinas“ virsta spinta.

Mama paliko mažą naktinę lemputę ir savo seną minkštą zuikį. „Jis budės“, – nusišypsojo mama.

Tą naktį Austėja dar kartą pažiūrėjo į spintą. Ji vis dar buvo šiek tiek panaši į milžiną. Bet dabar Austėja žinojo tiesą ir greitai užmigo.

Pasikalbėjime

1. Kodėl tamsoje daiktai atrodo baisiau?
2. Ką reiškia būti „baimių tyrinėtoja“?
3. Kas padėjo Austėjai užmigti?
4. Ko tu bijai? Kas tau padeda, kai baisu?

Pabandyk: Nupiešk savo baimę. Tada šalia nupiešk tai, kas tau padeda būti drąsesniam.

Tėvams: Baimė tamsoje – dažna ir normali. Padeda ne juokai iš jos, o kartu ištyrinėti, kas iš tikrųjų slepiasi šešėliuose.

Dar penkios minutės

Jonas žaidė žaidimą planšetėje. Jam trūko tik vieno lygio iki naujo rekordo.

Pro langą pasigirdo: „Jonai! Einam į kiemą žaisti slėpynių!“ Tai buvo draugai. „Dar penkios minutės!“ – atsakė Jonas.

Po penkių minučių jis pasakė: dar penkios. Paskui – dar. Kai pagaliau pakėlė galvą, už lango jau temo. Kiemas buvo tuščias.

Jonas išėjo į laiptinę ir sutiko Mariją. „Buvo taip smagu! Radome slaptą vietą už garažų“, – pasakojo ji. Jonui pasidarė liūdna. Rekordą jis pasiekė, bet džiaugsmo nebuvo.

Vakare jis papasakojo tėčiui. „Planšetės žaidimai sukurti taip, kad būtų sunku sustoti, – pasakė tėtis. – Net suaugusiems.“ Kartu jie sugalvojo taisyklę: kai kviečia draugai, planšetė ilsisi.

Kitą dieną Jonas pirmas atbėgo į kiemą. Slaptą vietą už garažų jis pamatė savo akimis.

Pasikalbėkime

1. Kodėl Jonui buvo sunku padėti planšetę?
2. Kaip jis jautėsi, kai sužinojo, ką praleido?
3. Kokią taisyklę sugalvojo Jonas su tėčiu?
4. Kada tau sunku sustoti prie ekrano? Kas padeda?

Pabandyk: Surašyk tris dalykus, kuriuos mėgsti veikti be ekrano.

Tėvams: Ekranai sukurti taip, kad būtų sunku sustoti. Aiškios taisyklės padeda nepraleisti to, kas vyksta šalia: draugų, žaidimų ir nuotykių.

Atsisveikinimas su Pūkiu

Žiurkėnas Pūkis gyveno pas Emiliją trejus metus. Jis mėgo saulėgražas ir miegoti savo namelyje susirietęs į kamuoliuką.

Vieną rytą Pūkis nebeatsibudo. Mama paaiškino, kad žiurkėnai gyvena neilgai, o Pūkis buvo jau senas. Jam nieko neskaudėjo.

Emilija verkė visą dieną. Ji nenorėjo nei valgyti, nei žaisti. „Kodėl man taip skauda?“ – paklausė ji mamos.

„Nes tu jį labai mylėjai, – atsakė mama ir apkabino. – Liūdesys yra meilės dalis. Verkti galima tiek, kiek reikia.“

Jos kartu palaidojo Pūkį sode po obelimi. Emilija nupiešė jo portretą, o šalia užrašė: „Mėgo saulėgražas. Buvo mano draugas.“

Praėjo kelios savaitės. Emilija vis dar kartais liūdėdavo. Bet dabar, prisiminusi Pūkį, ji kartais ir nusišypsodavo.

Pasikalbėjime

1. Ką jautė Emilija, kai Pūkis mirė?
2. Ką reiškia mamos žodžiai, kad „liūdesys yra meilės dalis“?
3. Kas padėjo Emilijai atsisveikinti?
4. Ar tau yra tekę su kuo nors atsisveikinti? Kaip jauteisi?

Pabandyk: Nupiešk arba aprašyk gražiausią prisiminimą apie ką nors, ko tau trūksta.

Tėvams: Liūdėti netekus – natūralu ir svarbu. Vaikui padeda ne skubinimas pamiršti, o leidimas liūdėti ir būdas atsisveikinti.

Nauji namai

Kambarys buvo pilnas dėžių. Lukas žiūrėjo, kaip tėtis į vieną iš jų deda jo knygas. Rytoj jie kraustysis į kitą miestą.

„Nenoriu! – pasakė Lukas. – Čia mano draugai, mano mokykla, mano kiemas!“ Jis užsidarė kambaryje ir ilgai žiūrėjo pro langą į pažįstamą kiemą.

Vakare mama atsinešė du puodelius arbatos. „Man irgi liūdna palikti šiuos namus, – prisipažino ji. – Ir šiek tiek baisu. Nauja visada truputį gąsdina.“

Lukas nustebo: suaugusieji irgi bijo? Kartu jie sudarė sąrašą: kas liks su Luku (draugų telefonai, nuotraukos, katinas Rainis) ir ko galima laukti (didesnis kambarys, parkas su riedlenčių aikšte).

Pirmą dieną naujoje mokykloje Lukui drebėjo keliai. Bet per pertrauką vienas berniukas paklausė: „Ar tu važinėji riedlente?“

Vakare Lukas paskambino senam draugui ir papasakojo apie naują parką. Senas ir naujas gyvenimas pasirodė ne tokie jau skirtingi.

Pasikalbėkime

1. Kodėl Lukas nenorėjo kraustytis?
2. Kaip jis jautėsi, kai sužinojo, kad mamai irgi baisu?
3. Kas padėjo Lukui priprasti naujoje vietoje?
4. Kokie pokyčiai tavo gyvenime buvo sunkūs? Kas padėjo?

 Pabandyk: Sudaryk du sąrašus: „Kas lieka su manimi“ ir „Ko galiu laukti“ – apie bet koki pokytį tavo gyvenime.

Tėvams: Pokyčiai gąsdina net suaugusius. Padeda kalbėtis, prisiminti, kas lieka, ir ieškoti, ko galima laukti.

Kitoks, bet toks pat

Į klasę atėjo naujas mokinys Dominykas. Jis važiavo vežimėliu, nes nuo gimimo negalėjo vaikščioti.

Pirmą dieną vaikai į jį žiūrėjo iš tolo. Kai kurie šnibždėjosi. Niekas nežinojo, ką sakyti, todėl nesakė nieko.

Per pertrauką Tomas pamatė, kaip Dominykas sėdi vienas prie lango ir žaidžia šachmatais telefone. Tomas irgi mėgo šachmatus. Bet kaip prieiti? Gal Dominykui bus nemalonu?

Galų gale Tomas priėjo: „Tu žaidi šachmatais? Aš irgi. Sužaidžiam?“

Dominykas nusišypsojo: „Tik perspėju – dažniausiai aš laimiu.“

Ir tikrai – Tomas pralaimėjo tris kartus iš eilės. Jie juokėsi taip garsiai, kad aplink susirinko kiti vaikai. Netrukus klasėje vyko tikras šachmatų turnyras.

Vėliau Tomas suprato: Dominykas važiuoja vežimėliu, bet mėgsta tą patį, ką ir jis, juokiasi iš tų pačių juokų ir puikiai žaidžia šachmatais.

Pasikalbėjime

1. Kodėl vaikai pirmą dieną nesikalbėjo su Dominyku?
2. Ką Tomas atrado, kai išdrįso prieiti?
3. Kuo Dominykas panašus į kitus vaikus?
4. Kaip galima susidraugauti su tuo, kuris iš pirmo žvilgsnio atrodo kitoks?

Pabandyk: Surašyk tris dalykus, kurie tau svarbūs draugystėje. Ar jie priklauso nuo to, kaip žmogus atrodo?

Tėvams: Kitoniškumas nėra kliūtis draugystei. Dažnai užtenka paprasto klausimo, kad atrastum, kiek daug turite bendro.

Pažadas

Šeštadienį Gabija pažadėjo močiutei padėti nuskinti obuolius. Močiutei skaudėjo nugarą, o obuolių buvo labai daug.

Ryte paskambino draugė Ema: „Gabija, mano gimtadienis bus šiandien parke! Ateik!“ Gabijai net širdis šoktelėjo. Ji taip norėjo eiti!

„Bet aš pažadėjau močiutei...“ – pagalvojo Gabija. Ji galėjo paprasčiausiai neiti pas močiutę. Močiutė gal net nesupyktų.

Gabija paskambino močiutei ir sąžiningai viską papasakojo. „Ačiū, kad pasakei, – atsakė močiutė. – Gal ateik ryte, o po pietų eik į gimtadienį?“

Taip ir padarė. Jos kartu prisirinko du pilnus krepšius obuolių, o močiutė įdėjo kelis obuolius Emai dovanų. Gimtadienyje obuoliai dingo per penkias minutes.

Vakare močiutė paskambino: „Žinai, Gabija, su tavimi galima tartis. Tu laikaisi žodžio.“ Gabijai tai buvo gražiausia dienos dovana.

Pasikalbėjime

1. Kodėl Gabijai buvo sunku apsispręsti?
2. Kaip ji ištesėjo pažadą ir kartu nepraleido gimtadienio?
3. Ką reiškia „laikytis žodžio“?
4. Ar tau yra buvę sunku ištesėti pažadą? Ką darei?

Pabandyk: Užbaik sakinį: „Kai kas nors ištesi man duotą pažadą, aš jaučiuosi...“

Tėvams: Pažadas – tai pasitikėjimas. Jei ištesėti sunku, geriau sąžiningai pasikalbėti ir ieškoti išeities, nei tyliai jo nesilaikyti.

Visi turi, o aš ne

Klasėje visi kalbėjo apie naujus telefonus. Beveik visi turėjo – su kamera, žaidimais ir blizgančiu dėklu. Ugnė turėjo seną telefoną, kurį jai atidavė teta.

„Tavo telefonas kaip iš muziejaus“, – nusijuokė vienas berniukas. Ugnei pasidarė gėda. Ji paslėpė telefoną kuprinėje.

Namuose Ugnė pravirko: „Visi turi, o aš ne! Kodėl mes negalime nusipirkti?“ Mama atsisėdo šalia ir tyliai iš klausė.

„Suprantu, kaip nemalonu jaustis kitokiai, – pasakė mama. – Dabar naujam telefonui pinigų neturime. Bet pagalvokime kartu – gal galime taupyti?“

Jos pasidarė taupyklė. Tą vakarą prieš miegą mama pasiūlė žaidimą: kiekviena pasako tris dalykus, už kuriuos šiandien dėkinga. Ugnė ilgai galvojo. Paskui pasakė: mamos blynai, katė ir draugė Kotryna, kuri jai visada palaiko vietą autobuse.

Telefonas vis dar buvo senas. Bet Ugnė pastebėjo, kad Kotrynai visai nesvarbu, kokį telefoną ji turi.

Pasikalbėjime

1. Ką jautė Ugnė, kai iš jos telefono juokėsi?
2. Kaip mama padėjo Ugnei?
3. Kodėl dėkingumo žaidimas pakeitė Ugnės nuotaiką?
4. Ar tau yra buvę liūdna, kad kiti turi tai, ko tu neturi? Kas padėjo?

Pabandyk: Parašyk tris dalykus, už kuriuos šiandien esi dėkingas(-a).

Tėvams: Norėti to, ką turi kiti, – žmogiška. Padeda išklaudyti vaiką, kartu ieškoti išečių ir kasdien pastebėti tai, kas jau yra gera.

Mano mėgstamiausias pasakojimas

Kuris pasakojimas tau patiko labiausiai? Nupiešk jo veikėją ir parašyk, ko iš jo išmokai.

Iš šio pasakojimo išmokau:

Daugiau skaitinių, gidų ir užduočių rasite saules-kuprine.vercel.app

Su meile,
Vaikų dienos centras „Saulės vaikai“ 🌻